

Bilag **2b**: Alle høringsbidrag til Natura 2000-handleplanerne 2022-2027 i fuld længde

1. Carsten Holm

Sydfynske Øhav

Navn Carsten Holm

Adresse: 5970 Ærøskøbing

Email: carstenholm@hotmail.com

Indsendt

dato: 03/03/2024 07:35

Udtaler sig

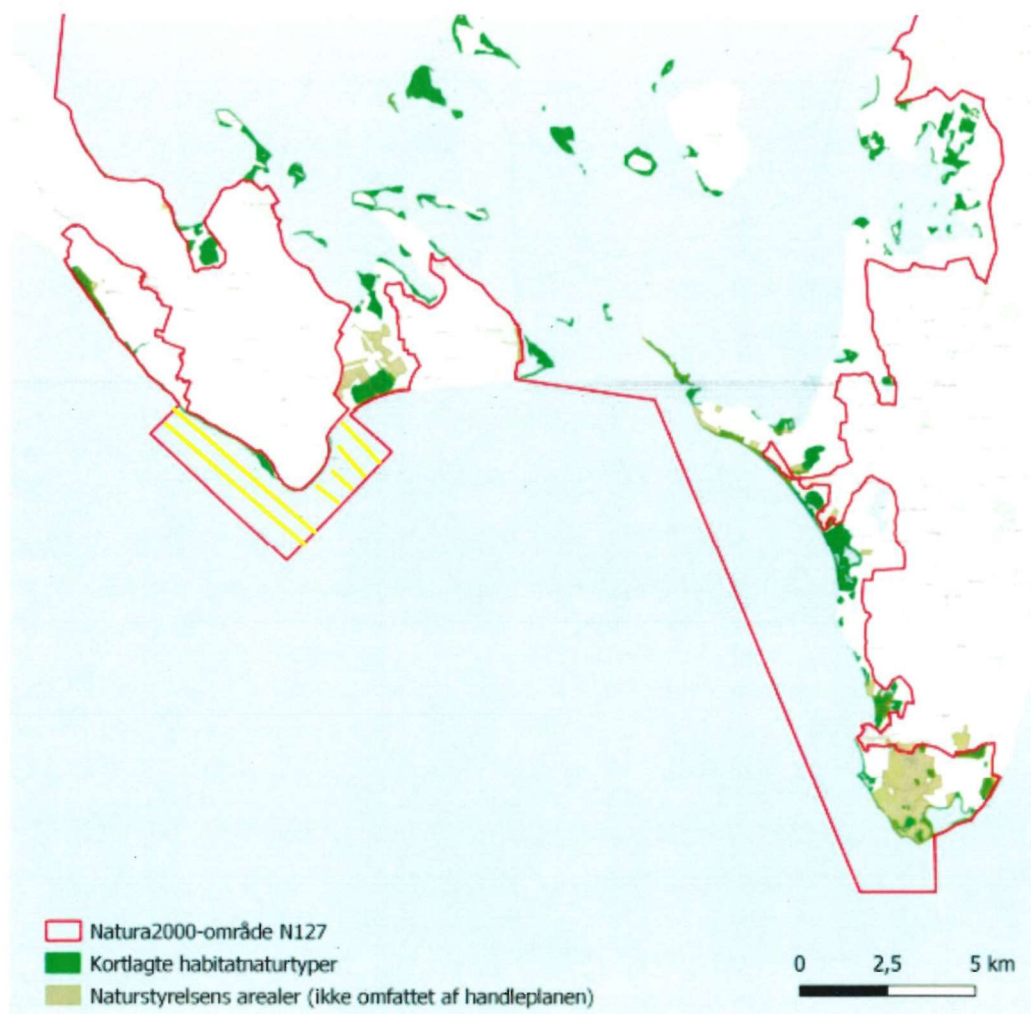
som: Privatperson

Udtagelse fra Natura 2000 plan.

Jeg kan ikke se hvorfor at et stykke af havet ud fra kysten for vejnæs
nakke skal med i natura 2000 planen, det har ikke nogle betydning
for evt. rugende fugle på kysten.

Da der kun må skyde edderfugle hanner giver det heller ikke me-
ning at lægge det ind under natura 2000 område for at beskytte ed-
derfugle hunner.

På vedhæftet file er det område jeg mener der skal udtages af na-
tura 2000 planen markeret med gult.

2. Miljøstyrelsen

Sydfynske Øhav

Faaborg-Midtfyn Kommune
Ærø Kommune
Langeland Kommune
Svendborg Kommune

Arter og Naturbeskyttelse
J.nr. 2024-16733
Den 17-04-2024

Høringssvar fra Miljøstyrelsen i forbindelse med offentlig høring af Natura 2000-handleplan Sydfynske Øhav område nr. 127

Miljøstyrelsen sender hermed høringssvar til forslaget til Natura 2000-handleplanen og har følgende bemærkninger til den.

Høringssvaret indeholder bemærkninger til følgende emner

- Indsatser med frivillig gennemførelse
- Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode
- Behov for indsatser
- Indsatser fordelt på akter

Bemærkninger

Indsatser med frivillig gennemførelse

Miljøstyrelsen henleder opmærksomheden på, at de kommunale Natura 2000-handleplaner er udarbejdet i medfør af Miljømålslovens § 37 a, hvorefter kommunalbestyrelsen udarbejder en handleplan til gennemførelse af Natura 2000-planen inden for kommunens geografiske område på land og for den kystnære del af vanddistriktet. Ifølge Miljømålslovens § 46 a, stk. 4, skal kommunalbestyrelsen sikre gennemførelse af en vedtaget handleplan.

Kommunalbestyrelsen er dermed forpligtet til at gennemføre Natura 2000-planen, også hvis det skulle vise sig, at de fornødne frivillige lodsejeraftaler ikke kan indgås. Den kommunale handleplan må derfor ikke rejse tvivl om, hvorvidt kommunalbestyrelsen er indstillet på at opfylde sine forpligtelser.

Miljøstyrelsen henviser til formuleringen af sætningen om frivillighed i afsnit 7, hvor det ikke fremgår tydeligt, at der er andre muligheder end frivillige aftaler.

Miljøstyrelsen ønsker som medudgiver af Natura 2000-handleplanen, at det specificeres yderligere fx. ved at skrive at "Projekterne gennemføres som udgangspunkt ved frivillige aftaler..."

Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode

Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at Natura 2000-handleplanen efter bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner (bekendtgørelse nr. 944 af 27/06/2016, § 2, stk. 4) skal indeholde en redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 års periode,

der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planen for den forudgående periode er realiseret.

Forslaget til Natura 2000-handleplan indeholder en redegørelse for indsatsen. Miljøstyrelsen skal imidlertid bemærke, at det er vanskeligt for styrelsen ud fra redegørelsen at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planens indsatser for den forudgående periode er realiseret.

Styrelsen ønsker derfor, at den endelige plan suppleres med en præcisering, der gør det muligt umiddelbart at få et overblik over, i hvilket omfang retningslinjerne i indsatsprogrammet i den statslige Natura 2000-plan 2016-21 er realiseret.

Miljøstyrelsen bemærker, at flere planlagte indsatser i Natura 2000-planen for planperioden 2016-21 ikke er adresseret i redegørelsen for gennemførelse af indsatser i sidste planperiode, jf. bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner § 2, stk. 4. Følgende indsatser mangler redegørelse og skal derfor tilføjes afsnittet herom i Natura 2000-handleplanen:

- Sikring af sammenhæng mellem forekomster af kalkoverdrev, surt overdrev og rigkær med henblik på at gøre arealet mere robust.
- Forbedring af tilstanden af levestederne for brushane, rørdrum og rørhøg forbedres, således at de kortlagte levesteder får en god naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til Ynglelokalitet (rørdrum er dog allerede nævnt i udkastet til handleplanen.)
- Tilstanden af levestederne for fjordterne, dværgterne, havterne, klyde og splitterne forbedres, således at 75 % af de kortlagte levesteder for fjordterne, dværgterne, havterne og klyde samt levestedet for splitterne får en god naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet. (Alle arter på nær dværgterne er nævnt, men det er vanskeligt at få overblik over hvor man er i forhold til målsætningen)
- Bekæmpelse af invasive arter på naturtyperne forklit og hvid klit med fokus på arealer med en forekomst på over 10 %.
- "Indsatser gennemført i 1. planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats." Det bør tydeliggøres i hvilket omfang de gennemførte indsatser har været målrettet denne retningslinje. Hvis indsatsen ikke har været relevant noteres dette blot.

Miljøstyrelsen bemærker desuden, at der ikke er redegjort for de kortlagte skovnaturtyper, som ikke er fredsskovspligtige eller offentligt ejede. Kommunerne er jf. miljømålslovens § 37 a handleplanmyndighed for ikke-fredsskovspligtige arealer, hvorfor kommunerne er ansvarlige for, at Natura 2000-handleplanen skal indeholde en redegørelse for gennemførelsen af den planlagte indsats, herunder hvordan sikring af en skovnaturtypebevarende drift og pleje er gennemført.

Miljøstyrelsen pointerer også, at det skal fremgå i Natura 2000-handleplanen, hvordan kommunen har været særlig opmærksom på de naturtyper/arter, der er i tilbagegang, og som er nævnt under specifikke retningslinjer i Natura 2000-planen for anden planperiode, og som er relevante for de områder, hvor kommunen er handleplanmyndighed. I denne plan drejer det sig om: tørt kalksandsoverdrev, kalkoverdrev, surt overdrev, tidvis våd eng, rigkær, samt mosehornugle, almindelig ryle, brushane, dværgterne, splitterne, ederfugl, plettet rørvagtel og klokkefrø, som har en væsentlig forekomst i området. (Klokkefrø, surt overdrev og rigkær er dog allerede nævnt i udkastet til handleplanen.)

Miljøstyrelsen skal gøre opmærksom på, at der i udkastet til handleplanen er medtaget indsatser for grønbroget tudse, som ikke kan betragtes som en udmøntning af de bindende retningslinjer i indsatsprogrammet i den statslige Natura 2000-plan. Styrelsen har tidligere givet udtryk for, at det er

vigtigt at adskille Natura 2000-indsatser og andre indsatser i handleplanerne, og der henstilles derfor til, at der laves en mere overskuelig fordeling.

Miljøstyrelsen bemærker, at kommunen i afsnit med redegørelse for gennemførelse af sidste Natura 2000-handleplan skriver, at det ikke har været muligt at gennemføre den nødvendige indsats i forhold til levesteder for rørdrum, og muligvis også for plettet rørvagtel (teksten på s. 14 er lidt uklar).

Miljøstyrelsen henleder opmærksomheden på, at de kommunale Natura 2000-handleplaner er udarbejdet i medfør af Miljømålslovens § 37 a, hvorefter kommunalbestyrelsen udarbejder en handleplan til gennemførelse af Natura 2000-planen inden for kommunens geografiske område på land og for den kystnære del af vanddistriktet. Ifølge Miljømålslovens § 46 a, stk. 4, skal kommunalbestyrelsen sikre gennemførelse af en vedtaget handleplan. Kommunalbestyrelsen er dermed forpligtet til at gennemføre Natura 2000-planen, også hvis det skulle vise sig, at de fornødne frivillige lodsejeraftaler ikke kan indgås.

Miljøstyrelsen arbejder fortsat løbende for at understøtte tilskudsordninger, der opfylder behovet for at kunne gennemføre Natura 2000-planens indsatsprogram, og opfordrer kommunerne til at deltage aktivt i diverse høringer om tilskud.

Miljøstyrelsen forventer, at Natura 2000-handleplanen for anden planperiode opfyldes så hurtigt som muligt og senest i løbet af denne tredje planperiode. Det bør fremgå af Natura 2000-handleplanen, hvordan kommunen forventer at gennemføre de manglende indsatser.

Behov for indsatser

Miljøstyrelsen bemærker, at planlagte indsatser i Natura 2000-planen for nyeste planperiode 2022-27 ikke er tydeligt adresseret i afsnittet om behov for indsatser, jf. miljømålslovens § 46 a. Følgende indsats fremgår ikke af afsnittet og skal derfor tydeliggøres i afsnittet herom i Natura 2000-handleplanen:

- Tilstanden af levestederne for almindelig ryle sikres.
- "Igangværende projekter og indsatser, der relaterer til gennemførelse af tidligere Natura 2000-planer, afsluttes". Det kan være, der ikke er nogle relevante indsatser jfr. ovenstående. I så fald noteres dette blot.
- "Indsatser gennemført i første og anden planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats". Det kan være, der ikke er nogle relevante indsatser jfr. ovenstående. I så fald noteres dette blot.

Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at planlagte indsatser for rydning af invasive arter er planlagt med "op til x ha". Da der i Natura 2000-planens indsatsprogram fremgår et specifikt areal (i dette tilfælde 49 ha), skal dette fremgå som minimumsareal fordelt mellem kommuner, offentlige lodsejere og Miljøstyrelsen ud fra registreringerne.

Indsatser fordelt på aktør

Miljøstyrelsen skal bemærke, at miljømålslovens § 46 a indeholder krav om, at den kommunale handleplan indeholder en oversigt over fordeling af indsatsen mellem kommunale myndigheder, Miljøministeriet og offentlige lodsejere. Oversigten skal sikre gennemskuelighed i tilfælde, hvor der er flere aktører, således at det kan vurderes, hvordan Natura 2000-planens indsatsprogram samlet set planlægges realiseret.

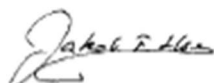
Styrelsen kan konstatere, at forslag til Natura 2000-handleplan er mangelfuldt, idet de offentlige lodsejeres indsats på lysåbne arealer mangler i oversigten over fordelingen af indsatsen mellem

myndigheder og offentlige lodsejere i handleplanens afsnit "Indsatser fordelt på aktør". Miljøstyrelsen går ud fra, at de offentlige ejeres indsats vil fremgå af oversigten i den endelige handleplan. Det er desuden uklart, hvad der menes med at Faaborg-Midtfyn Kommune ikke indgår i tabel 7. Kommunens andel af området er lille – men for de 4 ha habitatnatur kommunen er myndighed for må planen ikke rejse tvivl om, hvorvidt kommunalbestyrelsen er indstillet på at opfylde sine forpligtelser.

I tabel 7 kunne man også overveje at vise, hvordan de kortlagte levesteder for fugle og arter fordeler sig mellem handleplanmyndigheder og offentlige lodsejere.

Kommunen er velkommen til at kontakte Miljøstyrelsen, hvis styrelsens bemærkninger skulle give anledning til spørgsmål. Styrelsen indgår gerne i dialog om de afgivne bemærkninger. Ved spørgsmål kan kommunen kontakte afsender af denne mail, Ditte Galsgård digal@mst.dk eller Katrine Hansen Lemming kathl@mst.dk.

Med venlig hilsen

Jakob Høeg
Fagkoordinator chef for natur

Miljøstyrelsen
+45 72 54 40 00
mst@mst.dk

3. Ærø i Centrum v. Metha Feddersen

Sydfynske Øhav

Navn Metha Feddersen

Adresse: 5970 Ærøskøbing

Email: sygehusvejen8@gmail.com

Indsendt dato: 22/04/2024 07:29

Udtaler sig som: Forening

Evt. organisation Ærø i Centrum

Høringssvar vedr Natura2000.

Både som privatperson, men også som medlem af Ærø i Centrum, prioriterer mine Ærø i Centrum-kolleger og jeg naturen højt. Danmark er det land i EU, der kan skamme sig over at have den ringeste og den mindst beskyttede natur. Desuden er vi tæt på at have rekorden for intensivt dyrket land.

Der er indtil skrivende stund ingen politikere, der har gjort det mindste for at rette op på det faktum. For det går fortsat tilbage for naturen, biodiversiteten, vandmiljøet, grundvandet etc etc.

Nu er Natura2000-planen 2022-2027 så i høring. To år forsinket, dvs at der er endnu kortere tid end planlagt til at gøre noget godt for vores natur.

Det overordnede mål er: Den samlede forekomst af naturtyper, arter og fugles levesteder, skal være stabil eller i fremgang.

Hmmm, her går det allerede galt, for indsatserne fra sidste Natura2000 periode er kun opfyldt på få parametre. Og det gælder både behovet for afgræsning, sikring af levesteder for truede arter, samt ikke mindst behovet for bedre hydrologi. Så vi er ikke kun bagud i tid, men så sandelig også på indsatser for at forbedre forholdene.

En helt skæv vinkel får vi også, når det handler om kvælstofudledning og vand/havmiljøet. Det er ikke indeholdt i Natura2000. Det er jo helt forkert. For hvad hjælper det at prøve at forbedre naturen hist og pist, når det hele alligevel bliver dræbt af kvælstof og

pesticider fra landbruget.

Natura2000 virker som et bolsche, vi har fået i munden for at tro, at der gøres en masse for vores betrængte natur. Det er desværre ikke tilfældet.

Jeg forventer, at min kommune gør alt, hvad der står i deres magt for at sikre os og vores efterkommere en natur, vi kan være stolte af.

På ÆIC's og egne vegne
Metha Feddersen

4. Dansk Ornitologisk Forening

Sydfynske Øhav

Sendt: 24. april 2024 08:42

Vedr. høring af forslag til Natura 2000-handleplaner (2022-2027) for Svendborg Kommune

Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling Fyn (DOF-Fyn) har gennemset forslag til handleplan for Sydfynske Øhav og har følgende bemærkninger hvad angår fuglene.

Ad Gennemførelse af Natura 2000-handleplan for sidste planperiode:

Generelt finder vi, at beskrivelserne af indsatserne er holdt i en alt for oversigtlig stil. Det er udmærket at vide, at der er gjort indsats mod forstyrrelser, men hvad drejer det sig om og hvorhenne. Tilsvarende gælder bekæmpelse af prædatorer, og hvordan er der etableret en ny ynglelokalitet for Splitterne? Vi savner detaljerede beskrivelser, evt. som flere henvisninger til plejeplaner, som det er gjort ved projektet i Piledybet på Langeland.

Vi savner især evaluering af de hidtidige indsatser. Hvilke effekter har man opnået efter indsatser i to planperioder? Der henvises til NO-VANA-overvågningens resultater, men det kan man ikke forvente, at læseren kan få meget ud af. I stedet kunne vi ønske kommunens vurdering af udviklingen i forhold til målsætningerne. Som minimum burde de enkelte konkrete tiltag vurderes.

"Handleplanen skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes" står der i handleplanens afsnit 1.1 Den lovgivningsmæssige ramme. Det er netop dette, vi finder vanskeligt på grund af manglende detaljering.

Ad Behov for indsatser:

Indsatserne for fuglearter i planperioden frem til 2027 er alene beskrevet på skema-form som "Forbedring af ynglelokaliteter for ..." og med et skøn over behov på antal eller areal. Der er ingen beskrivelser af forbedringernes karakter eller placering.

Det er positivt, at der er planlagt forbedringer af arternes levesteder. Men vi finder ikke, at handleplanen gør det muligt at vurdere indsatserne på et så løst grundlag.

Konkrete eksempler:

Vi kunne ønske en handleplan, som lagde op til konkrete indsatser til at løse nogle problemer for fugle og natur i det Sydfynske Øhav. Her er nogle eksempler:

- Monnet - Natura 2000-planens specifikke retningslinjer tilsiger, at levesteder for Alm. Ryle (Engryle) sikres. Monnet er et af de allersidste levesteder for arten i det fynske område og er samtidig levested for Havterne og Klyde, hvis levesteder også skal sikres eller forbedres. Det er dokumenteret, at ynglefuglene på Monnet er gået kraftigt tilbage, og årsagen vurderes at være prædation fra bl.a. ræv. Handleplanen bør derfor konkret have en indsats mod dette. Det tidligere foreslåede rævehegn bør etableres.

- Forstyrrelser – Handleplanens hidtidige indsats har omfattet ”indsats mod forstyrrelser”. Vi går ud fra, at dette omfatter såkaldt henstillingsskiltning, som opfordrer folk til ikke at gå ud i fuglenes yngleområder. Vi savner beskrivelser af dette initiativ. Hvordan er skiltene placeret, og hvordan vurderes effekten af skiltningen at være. Har kommunen sikret information om beskyttelse af ynglefugle i turistinformation, f.x. til kajakroere og surfere. Har kommunen forholdt sig til, hvordan henstilling fungerer i forhold til egentlig reser-
vatoprettelse. Vi foreslår, at kommunen som indsats arbejder for, at den kommende revision af vildtreser-
vatbekendtgørelsen vil medtage flere forstyrrelsesfrie yngleområder for terner og Klyde.

- Levesteder – Der er flere vigtige levesteder for fuglene, som kunne forbedres væsentligt gennem naturgenopretning. Det er påfaldende, så lidt der er sket indenfor dette indsatsområde i det sydfynske område. Indenfor Natura 2000-området skal peges på Siø, Henninge Nor, Gråsten Nor og Stokkeby Nor, hvor der bl.a. gennem vandstandshævning er mulighed for at forbedre levesteder for bl.a. arter på udpegningsgrundlaget som Splitterne, Plettet Rørvagtel, Engsnarre og Rørdrum.

På vegne af Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling Fyn
 Leif Bisschop-Larsen

Leif Bisschop-Larsen
 Lakkendrupvej 36. DK5892 Gudbjerg
 +45 20 46 45 74 – bisschop@natur-foto.dk

5. Miljøstyrelsen

Søer ved Tårup og Klintholm

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Svendborg og Nyborg Kommune

Arter og Naturbeskyttelse
J.nr. 2024-26743
Den 25 April 2024

Høringssvar fra Miljøstyrelsen i forbindelse med offentlig høring af Natura 2000-handleplan - Søer ved Tårup og Klintholm, område nr. N118

Miljøstyrelsen sender hermed høringssvar til forslaget til Natura 2000-handleplanen og har følgende bemærkninger til den.

Høringssvaret indeholder bemærkninger til følgende emner

- Behov for indsatser

Bemærkninger

Behov for indsatser

Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at planlagte indsatser for rydning af invasive arter generelt er planlagt med "op til x ha". Da der i Natura 2000-planens indsatsprogram fremgår et specifikt areal på 2 ha, skal dette fremgå som minimumsareal.

Kommunen er velkommen til at kontakte Miljøstyrelsen, hvis styrelsens bemærkninger skulle give anledning til spørgsmål. Styrelsen indgår gerne i dialog om de afgivne bemærkninger. Ved spørgsmål kan kommunen kontakte afsender af denne mail, Ditte Galsgård digal@mst.dk eller Katrine Hansen Lemming kathl@mst.dk.

Med venlig hilsen

Jakob Høeg
Fagkoordinator chef for natur

Miljøstyrelsen
+45 72 54 40 00
mst@mst.dk

6. Miljøstyrelsen

Sydfynske Øhav (supplerende bemærkninger)

Sendt: 25. april 2024 16:17

Miljøstyrelsen er blevet opmærksom på en sætning om reservatbestemmelser fra anden planperiode, hvor der var indsat en indsats for N127, som endnu ikke er færdig – opgaven er kompliceret, hvorfor opgaven fortsætter ind i tredje planperiode.

Indsatsen lød således: "*Naturstyrelsen vurderer og justerer på baggrund af udarbejdet strategi efter behov vildtreservatet [Det Sydfynske Øhav].*"

Indsæt følgende sætning i redegørelsesafsnit: "*Miljøstyrelsen er i gang med revidering af reservatbestemmelserne og indsatsen føres videre ind i tredje planperiode.*"

Til sidst i afsnit 4, Behov for indsatser: "*Miljøstyrelsen viderefører indsatsen vedr. revidering af reservatbestemmelserne i området.*"

Afsnit 6. Prioritering af den forventede indsats: "*Miljøstyrelsen prioriterer fortsat arbejdet med revision af reservatbestemmelserne.*"

Venlig hilsen

Jonas Hansen

Biolog | Fyn

+45 40 85 63 88 | johan@mst.dk

Miljøministeriet

Miljøstyrelsen | Sollerupvej 24 | 5600 Faaborg | Tlf. +45 72 54 40

00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

7. Danmarks Naturfredningsforening

Søer ved Tårup og Klintholm, Sydfynske Øhav og Rødme Svinehaver

Sendt: 25. april 2024 20:55

Bemærkninger til Forslag til Natura 2000-handleplaner 2022-2027

Kommunalbestyrelsen i Svendborg har vedtaget forslag til Natura 2000-handleplaner for følgende Natura 2000-områder:

Søer ved Tårup og Klintholm

Sydfynske Øhav

Rødme Svinehaver

Handleplanforslagene er i offentlig høring til og med den 25. april 2024.

DN Svendborg har følgende generelle bemærkninger:

Natura 2000-handleplanen er en udmøntning af den statslige Natura 2000-plan for hvert Natura 2000-område i perioden 2022-2027. Kommunen skal for hvert Natura 2000-område udarbejde en handleplan, der beskriver, hvordan den statslige plan konkret vil blive realiseret inden for kommunen geografiske område.

Generelt finder vi, at beskrivelserne af indsatserne er holdt alt for overordnet. Det fremgår af Svendborg Kommunes høringsmateriale, at "Handleplanen skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes". Det er netop dette, vi finder vanskeligt på grund af manglende detaljering. Vi kan således ikke vurdere, om der er gjort nok, eller om det planlagte er tilstrækkeligt.

Vi savner især evaluering af de hidtidige indsatser. Beskrivelserne af, hvilke indsatser der er gennemført i 2. planperiode og planlagt i 3. periode, er meget generelle og kan i flere tilfælde ikke stedfæstes. Hvilke effekter har man opnået efter indsatser i to planperioder? Der henvises til NOVANA-overvågningens resultater, men de er vanskelige at finde frem og kræver fagkundskab at vurdere. Man kan derfor ikke forvente, at læseren kan få meget ud af den henvisning. I stedet burde kommunen i planerne præsentere en vurdering af udviklingen i forhold til målsætningerne og de enkelte konkrete tiltag burde vurderes i forhold til målsætningerne.

Bemærkninger til handleplan for Natura 2000-handleplan 2022–2027, Søer ved Tårup og Klintholm, Natura 2000-område nr. 118

Handleplanen beskriver den indsats, der skal igangsættes i Natura 2000-området Søer ved Tårup og Klintholm inden udgangen af 2027.

Natura 2000-området er på ca. 46 ha og består af to adskilte kystnære arealer ved henholdsvis Tårup Strand i Nyborg Kommune og Klintholm i Svendborg Kommune.

Det anføres i udkastet til Svendborg Kommunes handleplan at indsatsen i denne planperiode er rettet mod at vedligeholde tidligere indsatser for at sikre arealerne med kalkoverdrev ved Klintholm og kystklinten ved Tårup en hensigtsmæssig drift og pleje og arbejdet med at opnå naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur fortsættes. I begge delområder fortsættes arbejdet desuden med at sikre egnede levesteder for klokkefrø og stor vandsalamander. Ved Klintholm iværksættes en bekæmpelse af invasive arter på strandvolde på 2 ha. Natura 2000-området er specielt udpeget for at beskytte bestanden af klokkefrø og stor vandsalamander, samt de mange rent vandede småsøer af typen kransnålalge sø og næringsrig sø. Kalkoverdrev er arealmæssigt dominerende og områdets forekomster af naturtypen har potentiale til at få en høj naturmæssig værdi.

Svendborg Kommune anfører endvidere, at handleplanen skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes.

Kommunen vurderer, at indsatserne i anden planperiode er gennemført. Næsten alle områdets småsøer har en god-høj tilstand og Klokkefrø har en stabil bestand. Arealet med kalkoverdrev er øget med 1,6 ha og kalkoverdrev er i en positiv udvikling. Kommunen skriver dog samtidig, at naturens økologiske træghed medfører, at forbedringen af naturtilstanden i de fleste tilfælde først kan erkendes efter en årrække. Dette gælder især for overdrev, hvor lang kontinuitet i driften uden tilførsel af næringsstoffer er vigtig.

DN Svendborgs bemærkningen til handleplanen gælder alene arealerne ved Klintholm i Svendborg Kommune.

Det fremgår af handleplanen at der er behov for følgende ny indsats: At iværksætte bekæmpelse af invasive arter på 2 ha på strandvold ved Klintholm. Det er det eneste konkrete tiltag i handleplanen og en indsats DN Svendborg støtter.

Det fremgår desuden af handleplanen, at der er behov for at opretholde den gode tilstand i områdets småsøer og overvintringssteder for klokkefrø. Behov for forbedringer af småsøerne vurderes gennem planperioden og iværksættes, hvis det er hensigtsmæssigt. Det undersøges, om der ved

Klintholm er behov for at sikre nogle af småsøerne mod oversvømmelse fra havet og i givet fald, om der kan findes en løsning.

DN Svendborg hæfter sig ved, at indsatsen her er så ukonkret beskrevet, at vi ikke har mulighed for at kommenterer på det.

Det fremgår endeligt af planen, at der er behov for at fortsætte afgræsning af kystklint og kalkoverdrev samt af arealer med potentiale for udvikling af kalkoverdrev for at binde forekomster af kalkoverdrev sammen. Ifølge den første Natura 2000-plan skulle arealet af kalkoverdrev øges i størrelsesordenen 3-5 ha. Det undersøges, om det vil være hensigtsmæssigt at kombinere strukturskabende indsatser på kalkoverdrev og potentielle overdrevsarealer, med assisteret frøspredning fra overdrevets kerneområder.

DN Svendborg bemærker, at også den del af planen er så ukonkret, at vi ikke kan forholde os til den. Sammenfattende efterlyser vi bedre mulighed for dels at vurdere den indsats, der er gennemført i de to første planperioder, og dels den indsats Svendborg Kommune vil gennemføre ved Klintholm i 2022-2027.

Natura 2000-handleplan 2022–2027 Sydfynske øhav Natura 2000-område nr. 127 Habitatområde H111 Fuglebeskyttelsesområde F71 og F72

Handleplanerne er utilstrækkelige for først og fremmest Monnet med tilstødende arealer og Vejlen.

I handleplanerne med forvaltningstiltag for arterne Brushane, Rørdrum, Rørhøg, Fjordterne, Havterne og Klyde siges der meget lidt konkret for at fremme bestanden. Grundlæggende er samtlige arter i tilbagegang på lokaliteterne.

For at forbedre biotoperne på arealerne skal der en langt mere udførlig handleplan til for biotoperne Monnet og Tåsinge Vejlen til at standse tilbagegang ift. udpegningsgrundlaget. EU stiller krav om 30 beskyttet natur, hvilket også medfører at kommunernes indsats for at bevare eksisterende natur, bør styrkes betragteligt.

Der tages heller ikke hensyn til fremtidige havvandstigninger. Dette vil påvirke Monnet og Vejlen negativt – det er vigtigt at sikre at naturtyperne kan bevares i fremtiden på trods af vandstandsstigninger.

Natura 2000-handleplan 2022–2027 Rødme Svinehaver Natura 2000-område nr. 241 Habitatområde H241

Indsatsen her er af meget lille omfang, idet det vurderes at der ikke er behov for nye indsatser. DN Svendborg kan kun bakke op om de indsatser, der trods alt foreslås, men mener i øvrigt at der bør stilles mere restriktive krav til kvælstofdeposition gennem luften og nedsivning i takt med at

vi ser forekomst af øget mængde nedbør. Der bør derfor arbejdes for – uanset myndighedsniveau at nedbringe kvælstofbelastningen fra omkringliggende dyrkede arealer – f.eks. i en radius på mindst 5 km.

Bedste hilsener

René Lund Chetronoch
Formand for DN Svendborg

svendborg@dn.dk

rlc.dn.svendborg@gmail.com

Mobilnr. 27 11 05 44

